

Sygn. akt I ACz 1237/12

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2012 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Elżbieta Uznańska

Sędziowie: SSA Grzegorz Kręzolek

SSA Piotr Rusin

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2012 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa U. K.

przeciwko Hotel (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 15 maja 2012 r. sygn. akt I C 1052/11

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 1237/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił wniosek powódki U. K. o zwrot uiszczonej opłaty sądowej od pozwu w kwocie 18.901 zł.

W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, że przepisy ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie przewidują zwrotu uiszczonej opłaty sądowej od pozwu w przypadku umorzenia postępowania na podstawie art. 182¹ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy nie dopatrył się istnienia podstawy prawnej zwrotu opłaty od pozwu *expressis verbis* w przepisach art. 79 ust. 1 pkt 1 lit a), 80 § 1 i 99 cyt. ustawy. Nadto uznał, że za brakiem podstaw do zwrotu opłaty od pozwu przemawia też przepis art. 182¹ § 2 k.p.c. przewidujący możliwość ponownego wytoczenia powództwa w tej samej sprawie z zachowaniem skutków wynikających z postępowania umorzonego na podstawie 182¹ § 1 k.p.c., a zatem w oparciu o opłatę od pozwu uiszczoną w umorzonym uprzednio postępowaniu.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła powódka, zaskarżając je w całości.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła:

1. naruszenie art. 79 ust. 1 pkt 1 lit a) ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez jego niezastosowanie i odmowę zwrotu uiszczonej opłaty sądowej od pozwu, podczas gdy z uwagi na lukę prawną – winien on znajdować zastosowanie w niniejszej sprawie per analogiam;

2. naruszenie art. 80 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy opłata uiszczona opłata od pozwu stanowi opłatę nienależną, jako że niedopuszczalnym jest przyjęcie, iż możliwe jest zatrzymanie przez wymiar sprawiedliwości opłaty od czynności których nie dokonał.

W konkluzji powódka wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania ewentualnie zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez dokonanie zwrotu od pozwu w kwocie 18.901 zł

W uzasadnieniu powódka wskazała na brak podstaw do zatrzymania opłaty za przeprowadzenie postępowania, które ze względu na upadłość strony pozwanej a zatem z przyczyn od niezależnych od powódki nie zostało przeprowadzone. Podniosła, że dokonanie zwrotu uiszczonej opłaty sądowej od pozwu spowoduje zachowanie konstytucyjności instytucji umorzenia postępowania w związku z ogłoszeniem upadłości pozwanego. Powódka wskazała, że jej roszczenia zostały uznane przez syndyka masy upadłości strony pozwanej i wpisane na listę wierzytelności, co wyłącza możliwość potencjalnego dalszego prowadzenia procesu na podstawie art. 182¹ § 2 k.p.c.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

Sąd Okręgowy trafnie uznał, że w ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych brak jest przepisów, które zobowiązywałyby Sąd do zwrotu opłaty sądowej powodowi w przypadku umorzenia postępowania na podstawie art. 182¹ k.p.c. W obecnym stanie prawnym nie ma zatem możliwości zwrotu powódce opłaty sądowej od pozwu.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 pkt. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd z urzędu zwraca stronie całą uiszczoną opłatę od pisma zawróconego wskutek braków formalnych. Stosownie natomiast do regulacji zawartej w przepisie art. 80 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd z urzędu zwraca stronie różnicę między opłatą pobraną od strony a opłatą należną.

Wskazać także należy, że regulacja zasad zwrotu opłat sądowych ma na celu zachęcić strony do ugodowego finalizowania sprawy oraz premiowania czynności dyspozytywnych prowadzących do usprawnienia i potanienia postępowania sądowego. Istotną przesłanką jest także nieobciążanie strony fiskalnymi skutkami oczywistego naruszenia prawa przez organ orzekający (zob. A. Górski, L. Walentynowicz, Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Ustawa i orzekanie. Komentarz praktyczny, wyd. II, teza do art. 79 u.k.s.c.).

Przepisy art. 79 i 80 u.k.s.c. wyczerpująco wymieniają sytuacje procesowe, w których aktualizuje się obowiązek Sądu do działania z urzędu i zwrotu opłaty tej stronie, która ją uiściła. Regulacja art. 79 ust. 1 pkt. 1 u.k.s.c. przewiduje obowiązek zwrotu opłaty sądowej jeżeli pismo zostało zwrócone wskutek formalnych. Podkreślić należy, że zgodnie z art. 130 § 2 zd. 2 pismo zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu. Uznać należy, że ratio legis art. 79 ust. 1 pkt. 1 u.k.s.c. jest zwrócenie podmiotowi wnoszącemu opłatę od pisma, które nie wywołało jakichkolwiek skutków w sprawie, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu. Natomiast norma prawna wywiedziona z art. 80 u.k.s.c. przewiduje obowiązek zwrotu uiszczonej opłaty sądowej. W tym przypadku już pierwotnie, tj. w chwili uiszczenia opłata sądowa była nienależna, jej uiszczenie było irrelevantne dla otrzymania przez pismo procesowe prawidłowego biegu, czy też podjęcia innej czynności w sprawie powiązanej z uiszczeniem opłaty.

W niniejszej sprawie powódka należnym opłaconym pozwem z 29 listopada 2010r. zainicjowała pomiędzy stronami wielomiesięczny spór, toczący się aż do czasu wydania przez Sąd I instancji postanowienia umorzeniu postępowania

w oparciu o obowiązujący wówczas przepis art. 182¹ § 1 k.p.c. Od czasu wytoczenia powództwa, do dnia umorzenia postępowania Sąd podjął szereg decyzji, również strony podjęły czynności procesowe. W niniejszej sprawie natomiast strony nie zawarły również ugody.

Końcowo wskazać należy, że podstawy do zwrotu powódce opłaty sądowej od pozwu nie ma również w pozostałej regulacji art. 79 u.k.s.c. Katalog czynności sądowych wyłączonych z obowiązku pokrycia kosztów przez stronę w sposób wyczerpujący został uregulowany w tym przepisie, który jest wyjątkiem od wyrażonej art. 126² § 1 k.p.c. zasady, że sąd nie podejmuje żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata. W tym przypadku zasadne jest uznanie reguły, że wyjątków nie należy interpretować rozszerzająco (*exceptiones non sunt extentendae*).

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.